

ADMINISTRATÍVNE PREKÁŽKY PODNIKANIA

Pavol Kubík, týždenník TREND a CEBSI

Pomerne významné zmeny priniesol do živnostenského zákona zákon č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu. Zmeny účinné od 1. júna 2010 značne odbremeňujú žiadateľa o živnostenské oprávnenie pri predkladaní určitých listín – možnosť príslušníkov členských štátov EÚ požiadať o výpis z registra trestov prostredníctvom živnostenského úradu ako jednotného kontaktného miesta, upustenie od predkladania úradných prekladov v prípade príslušníkov členských štátov EÚ.

Možnosť podávania elektronických podaní na jednotlivé orgány verejnej správy, ako aj zavedenie možnosti sprostredkovane podávať návrhy na zápis obchodných spoločností do obchodného registra pomocou jednotného kontaktného miesta (JKM), je vítaným krokom vpred. Nová úprava napriek tomu obsahuje viaceré zbytočné nedostatky.

Podanie na ohlásenie živnosti, či návrhu na zápis obchodnej spoločnosti, je v súčasnosti možné urobiť len v listinnej forme. Iná forma podania napríklad elektronicky nie je možná. Táto možnosť by mala byť v zmysle zákona v rámci systému JKM zavedená od 1. januára 2012. Treba dbať na to, aby uvedený termín bol dodržaný a najmä aby bolo zavedenie elektronického systému čo najviac užívateľsky priateľské.

V súčasnosti je možné prihlásiť sa prostredníctvom JKM do systému zdravotného poistenia len pre fyzické osoby – podnikateľov, ale nie pre právnické osoby. Rovnako chýba previazanie so Sociálnou poisťovňou. Absentuje aj možnosť požiadať a získať prostredníctvom JKM iné povolenia súvisiace s podnikaním. Ide napríklad o potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti, overenie splnenia niektorých hygienických a protipožiarnych opatrení. Význam JKM by vzrástol rozšírovaním ich agendy pre všetky typy podnikateľov.

Administratívne zbytočne komplikované je aj zakladanie obchodných spoločností. Formálno-administratívny proces je rozdelený medzi dva orgány – obvodné úrady (vydávajú živnostenské listy), a registrové súdy (zapisujú obchodné spoločnosti do obchodného registra. Integrácia agendy registrácie obchodných spoločností v rámci jednej inštitúcie by priniesla zefektívnenie tohto procesu, ako aj zníženie nákladov štátu. Touto inštitúciou by mohli byť obvodné úrady. Súdom by zostala právomoc preskúmať zákonnosť rozhodnutí obvodných úradov v týchto veciach. Vítané by bolo aj skrátenie lehôt na vykonanie prvozápisov spoločností.

Iné problémy sú mimolegislatívneho charakteru. Úrady spravidla nie sú schopné poskytovať kvalifikované informácie na JKM zahraničným osobám. Rovnako tak aj väčšina webových stránok orgánov verejnej správy nie je dostatočne spracovaná v anglickom jazyku (niekedy len vo forme zhrnutia základných údajov, či vôbec). Bez ovládania slovenského jazyka stránky neslúžia ani ako zdroje na zbežné zorientovanie sa, čo je zbytočnou bariérou najmä pre malé stredné podnikanie zahraničných osôb na Slovensku. Postupné rozširovanie anglických verzií internetových stránok orgánov verejnej správy by sa malo stať samozrejmosťou.

V praxi sa možno často stretnúť s rozdielnou aplikáciou zákonov pri tých istých úkonoch rôznymi útvarmi jednotlivých inštitúcií (napr. na regionálnej úrovni), následkom ktorej

Správa o stave podnikateľského prostredia v SR, 2010

prichádza k rozdielnym rozhodnutiam úradov v druhovo rovnakých prípadoch. Zvyšuje to právnu neistotu a nepredvídateľnosť rozhodovania úradov. Bolo by vhodné, aby jednotlivými orgánmi boli pravidelne identifikované veci, v ktorých existujú interpretačné rozdiely, a tieto sa zjednocovali na rezortnej aj medzirezortnej úrovni. Samozrejmosťou by malo byť povinné zverejňovanie všetkých metodických usmernení ako aj stanovísk vydávaných pre súkromné osoby (v anonymizovanej forme) na internete.

Odporúčania:

- Pokračovať v zjednodušovaní vstupu do podnikania. Rozšíriť agendu jednotných kontaktných miest, a to na všetky typy podnikateľov (aj právnické osoby)
- Umožniť elektronické ohlásenie živnosti či podanie návrhu na zápis obchodnej spoločnosti
- Integrovať agendu zakladania obchodných spoločností na jeden úrad
- Systematicky budovať proklientsku kultúru, počínajúc zrušením “stránkových dní” a “stránok” a zmenou na “klientske hodiny” a “klienta” až po riešenie logistiky pri vybavovaní úradných záležitostí
- Upraviť zákon o registračných pokladniciach, ktorý obsahuje závažné chyby v prípade možnosti uhrádzať faktúry v hotovosti